

Strategi for håndtering og forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

Baggrund

I Danmark er det et mindretal af unge, der oplever at være udsat for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, men for de involverede personer har det stor indflydelse på deres liv. Problemerne kan strække sig fra overvågning, kontrol og pres i hverdagen til tvangsægteskab eller genopdragelsesrejse i et land, personen måske aldrig har boet i. Konflikterne kan i værste fald føre til, at den enkeltes liv bliver bragt i fare¹.

Undersøgelser viser, at negativ social kontrol fortsat er en udfordring. Mere end hver sjette nydansker fortæller, at de har været udsat for negativ social kontrol. For borgere med etnisk dansk oprindelse gælder det hver tiende. Det afspejler, at minoritetsetniske unge oplever mere negativ social kontrol end majoritetsetniske unge. I Aalborg Kommune anslås det, at cirka 800 nydanskere i alderen 18-29 år oplever at få begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie.

Aalborg Kommune ønsker, at alle børn, unge og voksne i kommunen skal have lige mulighed for at udvikle sig til aktive, selvstændige og ligeværdige deltagere i samfundet.² Oplevelsen af at få indskrænket sin selvbestemmelse kan være en barriere for børn, unges og voksnes aktive medborgerskab.

Strategiens formål og målgruppe

Formålet med strategien er at sætte rammen for indsatserne på området og dermed fungere som det centrale styringsredskab i arbejdet med håndtering og forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol i Aalborg Kommune. Strategien er rettet mod fagprofessionelle samt borgere og foreninger i Aalborg Kommune, som alle kan være en del af løsningen.

Strategien skal bidrage til øget viden og dermed styrket grundlag for handling, så de børn, unge og voksne, som har brug for det, får den nødvendige hjælp ift. æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. En fælles forståelse sætter rammerne for, hvilke tegn den enkelte skal se efter i familier, hvor der er en bekymring for en persons trivsel og udvikling.

Strategien tager afsæt i samme forståelse som det øvrige kriminalpræventive arbejde i Aalborg Kommune. Forebyggelse og håndtering af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol skal derfor finde sted på forskellige niveauer med forskellige indsatstyper jf. forebyggelsestrekanten. Derfor skelnes der i strategiens vision mellem det generelle, det specifikke og det individuelle niveau.

---

¹ Håndbog til kommuner om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, UIM, 2018.

² Aalborg Kommunes Integrationspolitik

Vision

Med en stærk vision ønsker vi at skabe en sammenhæng i indsatserne samt et fælles fundament for indsatserne på tværs af kommunen. Aalborg Kommunes vision er i tråd med den nationale handlingsplan på området.

Vi arbejder mod:

- **Medborgerskab og stærke fællesskaber – det generelle niveau**
I Aalborg Kommune skal alle være en inkluderet del af samfundet og have selvbestemmelse over eget liv. Vi tror på, at medborgerskab samt deltagelse i positive og stærke fællesskaber er et vigtigt element i det forebyggende og trivselsfremmende arbejde.
- **Tæt dialog og forpligtende samarbejde med de unge, forældre og civilsamfund – det generelle niveau**
I Aalborg Kommune vil vi samarbejde og i dialog med de unge, forældre og civilsamfundet. Vi tror på, at en forpligtende og ligeværdig samarbejdsform kan rammesætte en tillidsfuld og reflekterende dialog, der vil bidrage til det forebyggende arbejde på området.
- **Et fælles vidensgrundlag – det specifikke niveau**
I Aalborg Kommune skal der være et solidt fælles vidensgrundlag. Vi tror på, at et fælles vidensgrundlag samt kontinuerlig opmærksomhed på kompetenceudvikling ift. æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol vil sikre en tidlig opsporing.
- **Klare handleanvisninger – det individuelle niveau**
I Aalborg Kommune skal der være klare handleanvisninger ved bekymring. Vi tror på, at klare handleanvisninger i form af actioncards og Q&A-cards vil sikre, at personer udsat for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol får den nødvendige hjælp.

Medborgerskab og stærke fællesskaber

I Aalborg Kommune arbejder vi med brede forebyggende indsatser, der også medvirker til at forebygge æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Stærke fællesskaber kan have en stor betydning for den enkelte persons aktive deltagelse i samfundet. Vi vil have fokus på de indsatser, der styrker de stærke fællesskaber, og dermed fordrer til aktivt medborgerskab.

Det gør vi f.eks. ved:

Ung-til-ung dialogskabere

Ung-til-ung dialogskabere, der er forankret i Center for Tværfaglig Forebyggelse, består af 10 unge, der er uddannede i at facilitere dialogforløb. Indsatsen har til formål at udvikle unges medborgerskab og få unge til at reflektere over og udfordres på deres egen adfærd ift. venner og familie. Dialogforløbene afvikles de steder, hvor de unge primært færdes - på skolerne, fritidscentre samt frivillige foreninger, hvilket er med til at styrke fællesskabet.

Ungefællesskaber i fritids- og ungdomsklubber

I Aalborg Kommune har vi fritidscentre, der tilbyder fritidsklubber for de 10-14-årige og ungdomsklubber for de 14-18-årige, samt DUS 2, ungdomsklubber og juniorklubber. Fritidscentre skaber rammen for den almene socialpædagogiske og forebyggende indsats i lokalområderne i Aalborg Kommune, der tager

udgangspunkt i inklusion og integration af kommunens udsatte unge. Fritidscentrene arbejder med gruppebaserede tiltag som eksempelvis etablering af midlertidige og mindre pigeklubber.³ Formålet hermed er at sikre et frirum, hvor unge piger kan diskutere mere sensitive emner som eksempelvis køn, kultur og identitet.

UngAalborg

UngAalborg engagerer, gennem forskellige aktiviteter, de unge i demokratiet og er med til at nuancere indsigt og viden om deres demokratiske muligheder i Aalborg Kommune. De introducerer de unge til de kompetencer og oplevelser, der kommer ud af at være en aktiv medborger.

Tegn på at vi lykkes:

- Borgere oplever, at de er inkluderet i samfundet og aktivt bidrager hertil.
- Flere unge med anden etnisk baggrund er aktivt en del af fællesskaber og aktiviteter i skoler, fritidscentre og ungdomsklubber.

Tæt dialog og forpligtende samarbejde med de unge, forældre og civilsamfund

I arbejdet mod æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er det vigtigt at forstå områdets kompleksitet og forholde sig sensitivt til det. Et tæt samarbejde og en respektfuld dialog med de unge, forældre og civilsamfund kan være forudsætningen for, at vi som kommune forstår problematikens kompleksitet og bliver i stand til at yde den nødvendige hjælp og støtte.

Det gør vi f.eks. ved:

Dialog om seksualitet med de unge

Holdninger og forestillinger om kvinders seksualitet kan være omdrejningspunktet for den negative sociale kontrol, der udøves⁴. Skolesundhedsplejersker oplyser og underviser i kroppens udvikling og pubertet, herunder kvindens seksualitet og mødom, så skoleelever, men også forældre, får mere viden herom.

Udvidet dialog med forældre

Nogle etniske minoritetsforældre føler sig udfordret af, at de skal opdrage børn i et andet land end der, hvor de selv er opvokset.⁵ Derfor vil vi som en tidlig forebyggende indsats udvide dialogen med disse forældre. Vi vil bl.a. afvikle forældrearrangementer, hvor oplysning og en gensidig dialog danner grobund for holdningsændring hos forældrene – eksempelvis om kvinders seksualitet og mødom i samarbejde med Sundhedsplejen. Vi ønsker med forældrearrangementerne, at de deltagende forældre spreder viden og inspiration til andre minoritetsforældre.

Myndighedsarbejdet

I myndighedsarbejdet sker der ligeledes en udvidet dialog i samarbejdet med forældrene. I den forebyggende indsats på myndighedsområdet er et tæt samarbejde og en forpligtende dialog med familien og/eller den unge forudsætningen for en vellykket indsats. Indsatsen kan eksempelvis være i form af familierettede indsatser, samtalegrupper samt samarbejde med relevante aktører omkring familien og barnet/den unge. Myndighed laver en afdækning af familien, hvor der bl.a. spørges ind til, hvad religion,

³https://pure.sfi.dk/ws/files/1958529/100737_Metoder_i_arbejdet_med_resrelaterede_konflikter_og_negativ_social_kontrol.pdf

⁴http://www.alsresearch.dk/uploads/Publikationer/Unges%20oplevelser%20af%20negativ%20social%20kontrol_rapport_Als%20Research.pdf

⁵https://pure.sfi.dk/ws/files/1958529/100737_Metoder_i_arbejdet_med_resrelaterede_konflikter_og_negativ_social_kontrol.pdf

kultur eller andre temaer, man som myndighedsrådgiver vurderer kan have særlig betydning for familien og som kan komme til udtryk i familiens hverdag, har af indvirkning på familiens måde at forholde sig til barnet/den unge. Her anvendes f.eks. kulturagrammet. Endelig er en del af myndighedsarbejdet at oplyse barnet/den unge om, hvad det vil sige at være udsat for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter, og samtidig informere om, hvilke rettigheder barnet/den unge har og hvilke muligheder, der er for hjælp.

Udvidet samarbejde med civilsamfundet herunder hjemstavnsforeninger, idrætsforeninger og NGO'ere

I Aalborg Kommune samarbejder vi med de ressourcepersoner fra civilsamfundet, der har en indsigt i og viden om kulturelle forskelle, familiemønstre mv. Vi vil søge gensidig inspiration ift. håndtering af de dilemmaer og udfordringer, der kan opstå i forbindelse med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Eksempelvis har vi et forpligtende samarbejde med kommunens hjemstavnsforeninger. Samarbejdet giver hjemstavnsforeningerne en større indsigt i lovgivningen samt Aalborg Kommunes indsatser og tilbud, herunder SSP-samarbejdet. Opbygningen af tillidsfulde relationer er vigtig for at sikre et tæt og konstruktivt samarbejde, når udfordringerne opstår. Desuden vil vi løbende invitere forskellige foreninger fra civilsamfundet med til kommunale arrangementer, ligesom kommunale fagpersoner også kan deltage i arrangementer i foreningerne.

Tegn på vi lykkes:

- Et godt og tillidsfuldt samarbejde med forældrene og de unge
- SSP-samarbejdet har sat rammerne for det udvidede samarbejde med forældre og civilsamfund herunder hjemstavnsforeninger mm.
- Samarbejdspartnere fra civilsamfundet deltager aktivt, og at de udtrykker sig positivt om samarbejdet.
- Forældrene aktivt deltager i forældrearrangementerne, og at forældrene giver udtryk for, at det er meningsgivende.

Et fælles vidensgrundlag

I Aalborg Kommune vil vi sikre, at alle fagprofessionelle har det nødvendige vidensgrundlag at handle ud fra. Vi ønsker derfor systematisk at styrke kommunens fagprofessionelle ift. relevant forskning og viden på området.

Det gør vi f.eks. ved:

Kompetenceudvikling og opkvalificering

Vi vil afholde temadage og oplæg ift. æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol med henblik på at kvalificere boligsociale medarbejdere, medarbejdere i skoler, fritidsklubber, familiegrupper, ungdomsuddannelser mv. til at identificere æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Der vil fortsat være fokus på, at de fagprofessionelle er i stand til at identificere bekymringstegn, at de bliver bevidste om de rådgivningstilbud, der eksisterer samt at de har de nødvendige redskaber til at indgå i en dialog med de børn, unge og voksne, der er i berøring med dette felt. Dette arbejde vil blandt andet ske i forbindelse med, at vi vil oplyse kommunens fagprofessionelle om Aalborg Kommunes nye strategi og actioncards for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.

Dialogtemaet

Dialogtemaet, der består af 7 lærere/pædagoger i Skoleforvaltningen, er uddannet til at rådgive og vejlede

omkring æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Dialogtemaet tilbyder oplæg og undervisningsmateriale om emnet for Skoleforvaltningens medarbejdere, hvilket er med til at styrke og udbrede den faglige viden i organisationen.

Tegn på vi lykkes:

- Aalborg Kommunes medarbejdere har den nødvendige viden ift. at identificere bekymringstegn samt kendskab til relevante rådgivningstilbud på området.

Klare handleanvisninger

I sager omhandlende æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er det afgørende, at sikkerheden prioriteres højt. Klare handleanvisninger skal sikre, at der er et beredskab for de børn, unge og voksne, hvor der er begrundet frygt for deres trivsel. Alle fagprofessionelle skal have kendskab til disse handleanvisninger.

Det gør vi f.eks. ved:

Actioncards og hjælperedskab til fagprofessionelle

Der er udarbejdet tre actioncards, der beskriver en præcis ansvarsfordeling mellem de kommunale aktører samt hvem, der er tovholder på handlingsdelen.

- Et actioncard til myndighedsrådgivere i familiegrupperne
- Et actioncard til myndighedsrådgivere på voksenområdet
- Et actioncard til kommunens øvrige fagprofessionelle - lærere, pædagoger, sundhedsplejersker, opsøgende medarbejdere, medarbejdere i Tandplejen mv.

Der er udarbejdet et hjælperedskab, der kan anvendes sammen med actioncards, hvor definitioner af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, bekymringstegn samt konkrete arbejdsværktøjer fremgår. Der er desuden udarbejdet et internt arbejdsredskab til rådgivere i familiegrupperne, der beskriver indsatser mellem det forebyggende og akutte niveau på myndighedsområdet.

De tre actioncards kan findes på KLIK og www.ssptrivsel.aalborg.dk.

Q&A-cards til unge

For at sikre at den almindelige borger ved, hvor han eller hun kan få hjælp og rådgivning, vil vi udarbejde Q&A-cards, hvor bekymringstegn og kontaktoplysninger til relevante fagprofessionelle og rådgivningstilbud fremgår. Vi vil eksempelvis uddele disse Q&A-cards på ungdomsuddannelserne, så de unge selv kan søge den nødvendige rådgivning eller hjælpe andre unge. Desuden uddeles Q&A-cards til idrætsforeninger og lignende.

Tegn – hvordan kan vi se, at vi lykkes?

- Frontmedarbejdere anvender actioncards ved bekymring for en æresrelateret konflikt og negativ social kontrol.
- Unge på ungdomsuddannelserne ved, hvordan de skal handle, hvis de er bekymret for om en person i deres omgangskreds - eller de selv - er udsat for en æresrelateret konflikt og negativ social kontrol.

Organisering og ressourcepersoner på området

Sekretariatet for SSP/Trivsel i Aalborg Kommune har det strategiske og koordinerende ledelsesansvar for udmøntning af strategien samt opfølgning på strategiens fokusindsatser. Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har ansvaret for det akutte niveau, både ift. indsatsen for børn og unge under 18 år og indsatsen ift. unge og voksne over 18 år. Alle forvaltninger har et forpligtende ansvar på det generelle og specifikke forebyggende niveau.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen har ansvaret for at sikre den tværgående koordinering af bekymringshenvendelser med eksterne samarbejdspartnere f.eks. krisecentre, Kriminalforsorgen, sikrede institutioner, Nordjyllands Politi, ungdomsuddannelserne m.v. Myndighedsområdet har ansvar for udførelsen af egne myndighedsopgaver.

Der er udarbejdet tre actioncards, hvori sagsforløbet ift. håndtering af konkrete bekymringshenvendelser og akutte sager, herunder relevant lovgivning, er beskrevet.

Der er følgende ressourcerpersoner ift. håndtering af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Disse kan konsulteres efter behov jf. actioncards.

- SSP-konsulenter
- Nordjyllands Politi har en særlig ressourceperson
- På voksenområdet er der en særlig ressourceperson
- Jurist i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen

Implementering og opfølgning

Den lokale dialog er afgørende for en succesfuld implementering. Derfor forpligtes de relevante ledere til at sikre, at der er kendskab til strategien blandt alle medarbejdere. Der er udarbejdet en kommunikationsplan, der skal sikre kendskabet til strategien blandt de relevante fagpersoner. Kommunikationsplanen adresserer både den interne og eksterne kommunikation.

Strategien er gældende frem til 2020. Sekretariatet for SSP/Trivsel er ansvarlig for at koordinere opfølgning på strategiens mål. Der foretages evaluering af indsatserne ultimo 2020. Primo 2019 udarbejdes et evalueringsdesign i samarbejde med Kvalitetsheden.